

ikke, at denne Skat vil i nogen Grad frembringe et formindsket Forbrug. Naar det dernæst under Forhandlingen her fra saa mange Sider er sagt, at en Skat er det mest nærliggende Middel mod Drifkeriet, kan jeg ganske slutte mig til, hvad der for et Dieblik siden blev sagt i den Retning; jeg tror, at Glatten er et af de seneste Midler; den vil kun kunne spille en Rolle, naar meget Andet er gaaet i Forveien og har banet Veien for den. I det man vil paalægge en saadan Skat, gaar man nemlig ud fra, at der i Befolkningen er et overdrevent, unaturligt Hang til at drikke; thi hvis man ikke gik ud fra det, vilde man ikke bestaate Forbruget. Men det er en Kjendsgjerning, at møder man et saadant Hang med Tvangsmidler, lykkes det i Reglen ikke at undertrykke dette Hang, men man anviser det, eller det søger andre Veie til Tilfredsstillelse, søger Smugveie til at tilfredsstille sine Lyster, Folk gaa udenom de Tvangsmidler, som skulde styre deres Lyster. Smugkrøer, Smugbrilksomhed, Smugdrifkeri udenfor Lovens vil kunne blive Følgen af, at man i Utide har fremkaldt en Tvangsløb i saa Henseende. Der maa, forekommer det mig, være et almindelig udbredt Ønske om et saadant Stattepaalæg hos Befolkningen, hvis det skulde komme til at flaa an paa rette Maade, ellers tror jeg ikke, man derigjennem modarbejder Drifkeriet. Men i Befolkningen er endnu ikke et saadant almindeligt Ønske om at ramme Andet gjennem en Skat udbredt; jeg kan f. Ex. sige fra min personlige Erfaring, at det er et ganske overordentlig ringe Mindretal af de Folk, jeg kjender som Afholdsmænd, der i og for sig mene, at det vil være heldigt at faae en saadan Skat ført igjennem i Dieblikket, og man skulde dog antage, at netop disse Folk skulde snarest med begge Hænder gribe et saa kraftigt Middel som en Tvangsskat. Nei, hvad der skal gaa i Forveien, er for det Første, hvad der altsfor lidt har været fremme endnu i store Kredse her i Landet, Oplysning om hele den Sag, her er paa Tale, Oplysning om Spiritusens Virkninger. Naar man ser hen til andre Lande, vil man se et ihærdigt Arbejde i den Retning. Saaledes er det f. Ex. Tilfældet ifølge de seneste Beretninger fra de Forenede Stater, at ved Udgangen af Skoleaaret 1886—87 var der i 34 af de 38 Stater og i alle Territorierne paabudt indført i Skolerne en „Undervisning“, som det hedder, „i Fysiologi og Hygieine med særligt Hensyn til Virkningerne af Alkohol og Narkotika paa den menneskelige Organisme“. Man har ment ved at gjøre Rede for denne Sags naturlige Bestaafenhed

at bane Veie for den Fremgangsmaade, ved hvilken man senere hen i Livet kunde ramme Andet og holde Folk borte derfra. Uvidenhed om denne Sag kan vel ogsaa siges herhjemme at spille en ganske overordentlig Rolle med Hensyn til det Meget, der drikkes. Saaledes er det en ganske almindelig Opfattelse, at det er Kusen, og hvad der følger med den, som er den egentlige Ålet paa de Mennesker, der drikke, medens maa forholdsvis lidt har sin Opmærksomhed henvendt paa de Virkninger i det Stille, som øves paa Organismens gjennem Drifkeriet, og som Mennesker, der aldrig have drukket over Tørsten eller været fulde, ogsaa kunne lide under. De fysiologiske Virkninger, der hindre Organismen i at virke, som den skulde, og fører den til en altsfor tidlig Alderdom, er Noget, der altsfor lidt er øppe i den almindelige Bevidsthed, og dog er det den Side af Sagen, som spiller den alvorligste Rolle. Man hører ikke sjelden Læger fortælle om, hvorledes Mennesker, der ere komne ind paa Hospitalet for en ubetydelig Sygdom, forbauses og krænktes, naar Lægen maa fortælle dem, at den Sygdom, der har flaaet sig til paa Hospitalet, er Delirium; thi, sige de, de vide ved sig selv, at de aldrig i deres Liv have været fulde — og dog er det sandt, som Lægerne have fortalt dem — den stadige Driften har undergravet deres Livskraft, og derfor er Sygdommen nu livsfarlig, medens de ellers let kunde være helbredede. Jeg hæfter et Tilfælde, hvor en Læge fortalte mig om den Undergravning af Organismen, som fra Fødslen gjennem Arvelighed lagde sig for Dagen, ikke saaledes, at Børn af drikkædige Forældre just fødtes med bestemte Sygdomme, men at de fødtes med Legemer, der ere langt mindre modstandsdygtige overfor Livet end andre Børns Legemer. Det stærkeste Exempel, han i saa Henseende ansøgte, var en Familie, hvor Forældrene vare drikkædige, og hvor 15 Børn vare døde i en Alder af omkring det 20de Aar, ikke af en enkelt bestemt Sygdom, men hver af sin Sygdom, fordi de mødte med dette store, sprøde Legeme, som skyldees Forældrenes Drifkeri og gjorde, at et Vindpust var i Stand til at fete dem bort. Kundskab om Sligt er derfor en Opgave, som det, forekommer det mig, vil være overordentlig gavnligt at tage op som Tilføielse i den almindelige offentlige Undervisning, snarere maaste for Børne end for Børn — og vi have jo her i Landet efter en stor Maalestok, forholdsvis maaste mere end i andre Lande Undervisning for Børne — en fysiologisk Undervisning om den menneskelige Organisme og de Betingelser, i Kraft af hvilke den blomstret